

LISE RAVNKILDE

ER JEG
SYG

ravenSource*

Lise Ravnkilde

ER JEG
SYG

raven**source***

Er jeg syg?
Af Lise Ravnkilde

© Forlaget Ravensource 2016

ISBN: 978-87-997811-1-9

Kopiering fra denne PDF må kun finde sted på institutioner
eller i virksomheder, der har indgået aftale med Copydan
og kun inden for de rammer, der er nævnt i aftalen.

Forlaget Ravensource
www.ravensource.dk

Forsidegrafik og layout: Lone Ravnkilde

FORORD

9. Januar 2015 var jeg til mammografi. Jeg var på det tidspunkt 55 år, så det var ikke første gang, jeg blev indkaldt til brystkræftscreeningen. Jeg har på intet tidspunkt været i tvivl, om jeg skulle benytte mig af tilbuddet eller ej, men jeg har et par gange tænkt på, om jeg ville tage imod behandlingen, hvis det viste sig, at jeg havde brystkræft.

Min faster fik brystkræft og fik fjernet sit ene bryst da hun var i starten af 30'erne – jeg var 13 år. Et år efter døde hun. Det år hun levede, efter hun fik fjernet brystet, var rædselsfuldt. Hun så forfærdeligt ud, hun orkede ingenting - ingenting! Hun sjuskede rundt og kunne ikke engang tage sig af sig selv og derfor slet ikke sin femårige dreng.

Jeg ved, jeg mange gange tænkte, hvis jeg en dag får brystkræft, så får de ikke lov til at røre ved det. Så nyder jeg den tid, jeg kan uden behandling og forbereder mine omgivelser på, at jeg skal dø.

Men det var i 1974. Og der er sket meget siden, på kræftområdet er der sket rigtig meget. Da min faster fik brystkræft var chancerne for helbredelse minimale, stort set ikke eksisterende. I dag er det modsat. Bliver brystkræften opdaget tidligt, er der meget større chancer for helbredelse end hurtig død.

Når røntgenbillederne er taget, kigger sygeplejerskerne efter eventuelle knopper og andre ting der kan danne skygge og skabe tvivl om der er knuder. Det er der hos mig. Jeg har en tredje brystvorte, der sidder under mit venstre bryst. Sygeplejersken sagde, nå ja, den må vi huske at tegne ind.

Da jeg fik brevet fra regionen, om at jeg skulle komme til endnu en undersøgelse, tænkte jeg faktisk, gad vide, om hun ikke huskede at tegne min tredje brystvorte ind.

Men det viste sig, at det ikke var tilfældet. Hun havde husket at tegne den ind og billedkvaliteten var fin. Jeg havde en knude og knuden var kræft.

Jeg begyndte ret hurtigt at skrive en slags dagbog over mine mange flyvske tanker. Og på et tidspunkt foreslog min mand og min søster, at jeg offentliggjorde mine tanker i en blog.

Det gjorde jeg. Og hvor er jeg glad for, at jeg gjorde det. Jeg fik simpelthen så mange positive tilkendegivelser og venlige hilsner, at jeg i den grad blev overvældet. Jeg følte mig nærmest båret igennem en stor del af forløbet.

Jeg fortæller altid til mine kommunikationskunder, at de skal være forberedt på, at ligegyldigt hvor god en sag de synes de har, hvis de går på de sociale medier med den, vil der stort set altid være nogen, der synes, de er forkert på den. Og der vil meget ofte være en eller flere, der føler trang til, at nedgøre, håne eller svine til.

Det oplevede jeg slet ikke. Jeg fik ikke antydning af negativ reaktion. Der var ikke en gang nogen, der mente, at det burde jeg da ikke sige højt, tværtimod. Udover de mange held og lykkelige ønsker, blev jeg takket og rost for min åbenhed.

Eftersom jeg slap for kemo, kom jeg temmelig let igennem behandlingsforløbet, og er nu ude på den anden side. Jeg har samlet de mange notater og redigeret en lille smule..

INDKALDELSE TIL UNDERSØGELSE

Eftersom det var anden gang, jeg var til den regelmæssige screening for brystkræft, vidste jeg, hvordan det foregik. Jeg var hverken nervøs første eller anden gang, for jeg har ikke særligt store bryster, så jeg ville vel have mærket det, hvis der var noget.

Men anden gang var brevet med resultatet fra regionen ikke så sjovt at læse. Det var en indkaldelse til en ny undersøgelse, for måske var der noget, der ikke skulle være der, eller måske var der blot noget galt med billedet ...

Brevet gjorde også opmærksom på, at undersøgelsen kan tage op til en time og at man eventuelt skal have udtaget en vævsprøve. Og, at man i øvrigt er velkommen til at tage en med.

Jeg havde meget svært ved at forholde mig til det.

Skal jeg tale det ned og sige, "det er nok ingenting"?

Skal jeg forberede mig på, at jeg måske har brystkræft?

Skal jeg overhovedet bruge kræfter på at tænke over det inden undersøgelsen?

Selvfølgelig tænkte jeg over det. Men det var først aftenen inden undersøgelsen, at det gik op for mig, at det faktisk hele tiden lå i baghovedet: Hvad nu hvis

Lise i forbindelse med sygehusbehandling m.v.
 EN
 Cpr-nr.:
 TILBARN U
 og til:
 NDLEP
 er følgende
 er trans
 er ikke
 udtalr
 e sun

REGION SJÆLLAND
 RINGSTED SYGEHUS
 -vi er til for dig
 020559
 4800 Nykøbing F
 14-01-2015

MAMMOGRAFISCREENING
Folkeundersøgelse til tidlig påvisning af brystkræft

Dine mammografibilleder er nu blevet vurderet, og det har vist sig, at billederne ikke var tilstrækkelige, til at afklare om brystet er normalt.
 Det betyder ikke, at der er påvist brystkræft, men at undersøgelsen enten ikke var kvalitetsmæssig i orden, kræver supplerende optagelser og evt. udtagning af vævsprøve.
 Vi tilbyder dig derfor en ny undersøgelse på:

DER ER ET ELLER ANDET

I bilen på vej til Ringsted forsøgte jeg at høre P1. Det kneb dog med at samle tankerne om de seriøse nyheder og debatter. Det jeg tænkte mest over, var, hvordan vil jeg forholde mig, hvis der er noget.

På Ringsted sygehus, var alle meget venlige. Sygeplejersken forklarede tydeligt og meget roligt, hvad der skulle ske, samt hvad der ville ske, hvis de kunne se noget.

Og så skulle jeg lige sige mit personnummer. Det skulle jeg rigtig mange gange i løbet af dagen. Lige inden hver undersøgelse, blev jeg spurgt: Hvad er dit personnummer? Vil du lige sige dit personnummer? Og så skal jeg lige bede om dit personnummer. Kan du give mig dit personnummer?

Lægen var svensk, men det har jeg intet problem med, jeg forstår meget fint svensk, så jeg syntes, det var pjat, at hun nærmest ikke turde tale til mig, men hele tiden bad sygeplejersken om at forklare.

Eftersom der var noget at se på røntgenbillederne, gik lægen i gang med at scanne. Og længe inden lægen fortalte, at hun ville tage en vævsprøve, vidste jeg, at det var det, hun ville. Ikke fordi hun blev ved med at bruge ultralyden samme sted igen og igen, men fordi sygeplejersken ret hurtigt, gik fra briksen og hen til et skab og begyndte at pakke redskaber ud....

Lægen havde lidt problemer med at finde lige det sted, hun skulle udtage vævsprøven. Men hun tog to prøver. Det nev ret kraftigt, dog ikke så meget, at jeg ikke kunne ligge stille.

Efter undersøgelsen forklarede sygeplejersken mig, at jeg skulle ringe om en uge og være klar til at komme til samtale om svaret en-to dage efter. Hun gav mig også informationshæfter om indlæggelse og så lige et spørgeskema der skulle medbringes udfyldt, når jeg kom igen.

Den venlige sygeplejerske fulgte mig derefter hen til røntgenafdelingen, hvor jeg fik taget billeder af hjerte og lunger: "Dels fordi vi har stukket i dig og dels så vi er klar, hvis der er noget. Hvor bor du egentlig? Der er vist mere end 50 km ikke? Så kan du får kørselsgodtgørelse, du får et skema i receptionen, når du går".

Røntgensygeplejersken/fotografen var også særdeles venlig.

Og efter et hurtigt tjek, for at se at billederne var gode nok, måtte jeg gå.

OG NU, HVAD SKAL JEG NU?

Forsøge at fortrænge det til om en uge, hvor jeg får svar?

Begynde at skrive testamente?

Eller begynde at opsøge viden om, hvad der har virket og hvad der ikke har virket, hvilke hospitaler, der har de bedste resultater....

Det betyder faktisk alverden, når min mand siger "vi".

Når vi taler om, at nu var vi lige ved at være der, hvor vi kan trække vejret igen og kan tænke på os selv, og han så siger:

"Det var ikke lige det, vi behøvede nu."

Det passer ad helvede til, at jeg skal vente lige nu, for i denne uge har jeg ikke ret meget at lave, mens jeg i næste uge har mere end fuldt booket. Og det er først om en uge, jeg kan ringe og få en tid til svar. Det havde passet noget bedre, hvis det var denne uge, jeg havde mange opgaver.

Jeg ved godt, at verden ikke går i stå.

Jeg ved godt, at jeg ikke er den eneste. Faktisk er der mange, og jeg kender jo en del af dem.

Men derfra og til at kunne samle mig, altså koncentrere mig om andet end film og facebook....

Jeg tænker over, hvordan jeg skal sige det til min søster.

Jeg tænker måske at sige, jeg har ikke brug for medfølelse lige nu - lige nu har jeg ikke brug for ynke. Jeg har brug for konkret forståelse og måske forslag.

Jeg var ude hos en kunde hele dagen. Skældte lige pludselig voldsomt ud på en af medarbejderne. Jeg ville nok have sagt fra under alle omstændigheder, men det var en noget voldsom reaktion, så jeg blev da klar over, at jeg nok er mere påvirket, end jeg vil være ved.

Jeg ringer til min søster og siger ingen ynk. Hun bliver klart ked af det, på den måde at hun siger nej, nej, nej. Jeg er den femte i hendes nærhed, der får diagnosen indenfor de sidste par år.

Det er godt at sige det højt. En ting er at tale med min mand, noget andet at sige det højt til min søster.

Hun fik lov at sige det til sin mand, men ikke til andre. Jeg vil ikke sige noget, til nogen af mine drenge, før jeg ved, hvad det er. Min mand har sagt det på sit arbejde, så han kan blive væk med kort varsel, hvis der bliver brug for det.

Der er kommet et kæmpe blåt mærke rundt om det lille hul, hvor vævsprøven blev taget, mærket har den flotteste hjertefacon.

På et plan, ved jeg selvfølgelig helt 100 procent og meget realistisk, hvad der sker, hvorfor jeg gør som gør og hvad jeg kan forvente at få at vide i næste uge. På et andet plan, har det ikke noget med mig at gøre.

TIDEN GÅR LANGSOMT OG UVIRKELIGT

Er der virkelig noget galt? Vil jeg tro på dem, hvis de siger der ikke er noget galt? Mon jeg kan klare mig uden kemo og stråler? Er det mon bedre at være sikker på, at det hele bliver slået ihjel?

Mine tanker drejer af sig selv rundt om emnet. Uden at ville det og uden at gå i dybden med noget. Min sædvanlige trang til at undersøge et emne med det samme og finde ud af hvad det handler om, er der ligesom ikke. Hvorfor ikke? Hvis der er noget, så gælder det da om at være parat med det samme beskeden falder. Men jeg vælger at vente.

Jeg har fået at vide, at jeg skal ringe på mandag. Jeg havde selvfølgelig planlagt, at gøre det så snart det var muligt, men på mandag har jeg også en vigtig aftale med en kunde. Og har tænkt over, hvor lang tid, jeg mon behøver at bruge på telefonsamtalen.

Det er kun fredag og så bliver jeg ringet op. Skjult nummer, godt jeg tog den. Det gør jeg for det meste ikke, når det er skjult nummer, det plejer at være sælgere - men det gjorde jeg altså og så var det fra Ringsted:

Om jeg kan komme allerede på mandag, så har de svaret klar, når jeg kommer. SELVFLØGELIG kan jeg det. Praktiske oplysninger blablابلابلabla klokken 12.30 på mandag på Ringsted.

Jeg får hurtigt meldt afbud til min mandagskunde.

Det er nogle mærkelige dage, jeg fortsætter med at planlægge og lave aftaler, både i nærmeste fremtid og langt ud i tiden, men samtidig tænker jeg:

Gad vide om jeg kan holde denne aftale?
Gad vide om jeg bliver nødt til at aflyse?
Gad vide, hvordan jeg har det om en måned, om tre måneder, om et halvt år, gad vide...

Sidste dag i frihed, hvorfor tænker jeg det?

Hvis nu, hvis nu, det kan jo være, at der ikke er noget, så, så er der da masser af frihed, og hvis der er noget, så, hvad så?

Uvirkeligt - det er hvad det er. Fuldstændig uvirkeligt, selvom jeg taler om det, selvom jeg sætter ord på, overfor min mand og min søster, så er det fuldstændig uvirkeligt.

Et eller andet sted, er jeg sikker på, at det er kræft. At jeg skal behandles. Men jeg kan ikke tænke tanken, så langt, at jeg kan se mig selv uden hår, at jeg kan få mig selv til at vælge mellem paryk og tørklæde, men det er jo det, der bliver virkelighed, hvis der er kræft.

I DAG SKAL JEG OP OG HAVE AT VIDE, AT JEG HAR KRÆFT

Endelig mandag!

I dag skal jeg op og have at vide, at jeg har kræft.

Det er sådan jeg har det. Ligesom dengang vi skulle op og finde min mor. Vi vidste jo ikke, at det var sådan det var, men jeg vidste det alligevel.

Jeg har det på samme måde nu. Jeg ved jo ikke, at det er den besked, jeg vil få, men jeg tænker, at det er det.

Jeg har egentlig sovet ok, men skulle virkelig bestemme, hvad jeg ville tænke på og ikke tænke på inden jeg faldt i søvn. Og her til morgen kan jeg mærke min mave...

JEG ER SYG

Det er fuldstændigt uvirkeligt. Jeg har fået at vide, at jeg er alvorligt syg. Jeg har brystkræft.

Hvordan kan man være alvorligt syg, uden at kunne mærke noget som helst? Men jeg tror på dem. Jeg tror på, at de har fundet en knude i mit bryst under mammografiscreeningen.

Det første lægen siger, da vi har flyttet rundt på os selv, så vi sidder som han og sygeplejersken vil have. Faktisk er det jo åbenlyst allerede her... Jeg vil sætte mig inderst ved vinduet og min mand er klar til at sætte sig overfor mig, men nej. Vi skal sidde på en helt bestemt måde: "Du skal sidde ved siden af din kone, og din kone skal sidde yderst, så hun let kan komme hen på briksen til undersøgelse"

Og så siger lægen:

"Du er jo her, fordi du har været så fornuftig at sige ja tak til mammografiscreeningen, så vi derfor har opdaget knuden så tidligt"

Og så er der faktisk ikke tvivl mere...

Lægen og sygeplejersken er utroligt rolige, meget venlige og giver det indtryk, at de har al den tid i verden, jeg har brug for. Lægen begynder at forklare, at det er en meget lille knude og at jeg får tid til operation næste mandag.

Han forklarer, at knuden er så lille, at det bliver nødvendigt at få lavet en markering ved hjælp af røntgen inden operationen. Der vil blive sat en nål i, så de kan finde knuden. Der er ingen tegn på, at kræften har spredt sig. Så vidt de kan se, er der kun den lille knude, som alligevel er på 11 mm.

Lægen forklarer, han tegner samtidig med, at han forklarer.

Han forklarer, at når han opererer, vil han fjerne ikke bare knuden, men også raskt væv rundt om knuden. Så han er sikker på, at få det hele med og sikker på, at der ikke ligger - jeg kan ikke huske hvilket ord han brugte, men min søster kalder det tentakler, jeg tænker mere på svampesporer, noget man ikke kan se, men som er rødder for nye svulster.

Lægen forklarer også, at de på mandag under operationen vil sprøjte kontraststof ind, som så løber via brystet op til den første lymfekirtel, skildvagten. Hvis de umiddelbart kan se, at der er kræft i lymfen også, vil de fjerne så mange kirtler som nødvendigt. De forklarer hele tiden et skridt ad gangen. De bygger langsomt mere og mere på. Så jeg stille og roligt accepterer, at det er et voldsomt, altopslugende, svækkende forløb, jeg nu skal i gang med.

Et forløb, hvor operationen ikke er det, der kommer til at fylde mest.

Først taler de om operation og stråler. Så taler de om kemo. Kemo som skal gives hver tredje uge seks gange. Og så først derefter stråler. Og inden man går i gang med kemo, skal operationen være overstået og sårene helet.

12 dage efter operationen skal vi tale sammen og så kan de fortælle deres anbefalinger for den medicinske behandling.

Altså 12 dage efter den sidste operation.... For måske bliver der brug for to operationer.

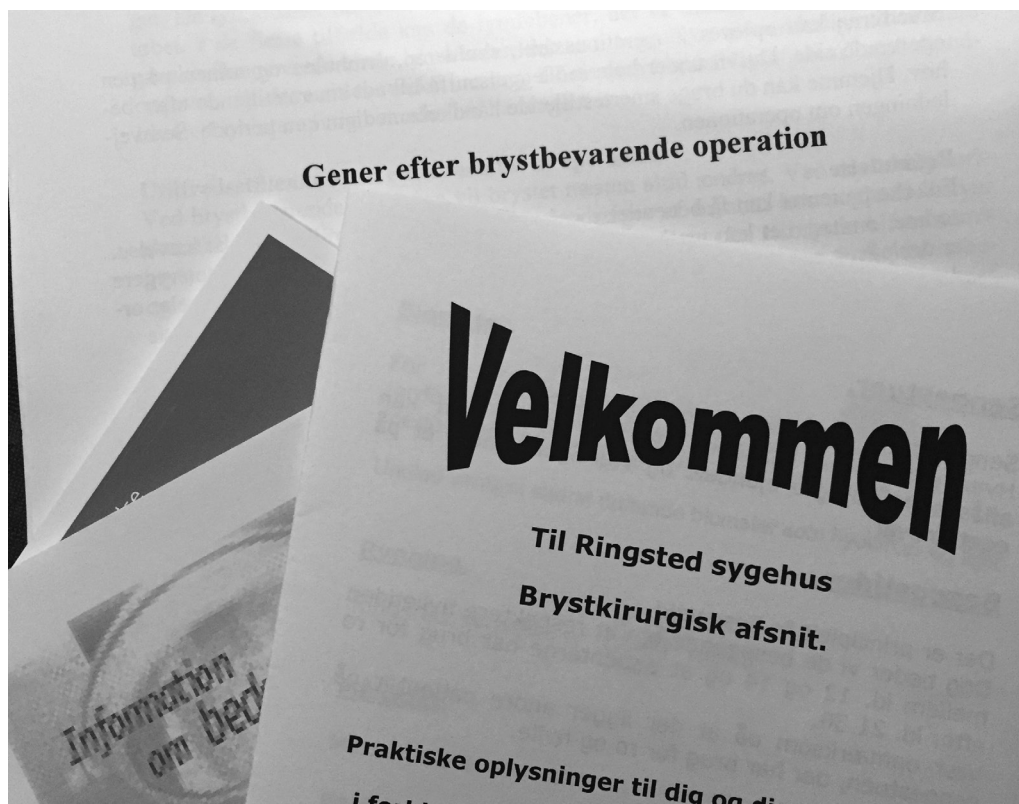
Da vi har talt lidt og lægen har forklaret og forklaret, min mand har spurgt og jeg har spurgt og vi har fået svar. Så går det op for mig, hvor lang en tidshorisont vi taler om. "Sig mig lige, hvor lang tid er det vi taler om? Jeg har et kursus i Norge til august, kan jeg ikke regne med at være klar der"?

"Måske er du i gang med strålebehandling eller lige færdig med strålebehandling i august, og det er ikke fordi strålebehandlingen i sig selv er udmattende som kemo, men efter en lang periode med kemo, så er de daglige strålebehandlinger trættende, så du kan nok ikke regne med at være på toppen i august..."

Ikke være sur, det har jeg planlagt fra start af, jeg vil ikke være sur og ærgerlig. Jeg vil være rolig.

Fattet.

Jeg vil tænke - og så handle - så reagere.

BARE SPØRG

Allerede i bilen hjem ringer jeg, først til min søster, hun bliver ked af det, men er fattet og optimistisk. Hun forsikrer mig om, at jeg kan bede om hvad som helst og at hun er klar til både det ene og det andet. Hun forsikrer mig om, at hun vil det, jeg har brug for.

Så ringer jeg til drengene. Mine fire forskellige drenge tager det selvfølgelig på hver deres måde. I alle samtalerne fortæller jeg, at det ikke længere er i nærheden af en dødsdom at få brystkræft og slet ikke når det konstateres så tidligt som hos mig. Jeg beder dem spørge, hvis de har spørgsmål, enten mig, min mand eller min søster, bare kom.

Jeg får også fortalt drengene, at det jeg selv umiddelbart synes er værst, er tidshorisonten. Seks til ni måneder - fy for pokker! Jeg forbereder dem på, at jeg i halvt til trekvart år ikke kan regnes med og måske vil være on/of, men deltage i det jeg kan og lade være med det jeg ikke kan.

I MORGEN SKÆR DE I MIG

Så er det meget snart, det går løs. Jeg kan mærke uro i kroppen og hvergang jeg taler med nogen om i morgen, går jeg rundt, en anelse rastløst.

Jeg har formået at arbejde nogenlunde koncentreret det meste af dagen, kun afbrudt af en gåtur med min mand i formiddags, frokost og så et par telefonsamtaler.

Men nu er det aften og jeg begynder at pakke en lille taske til i morgen og tankerne er noget flyvske.

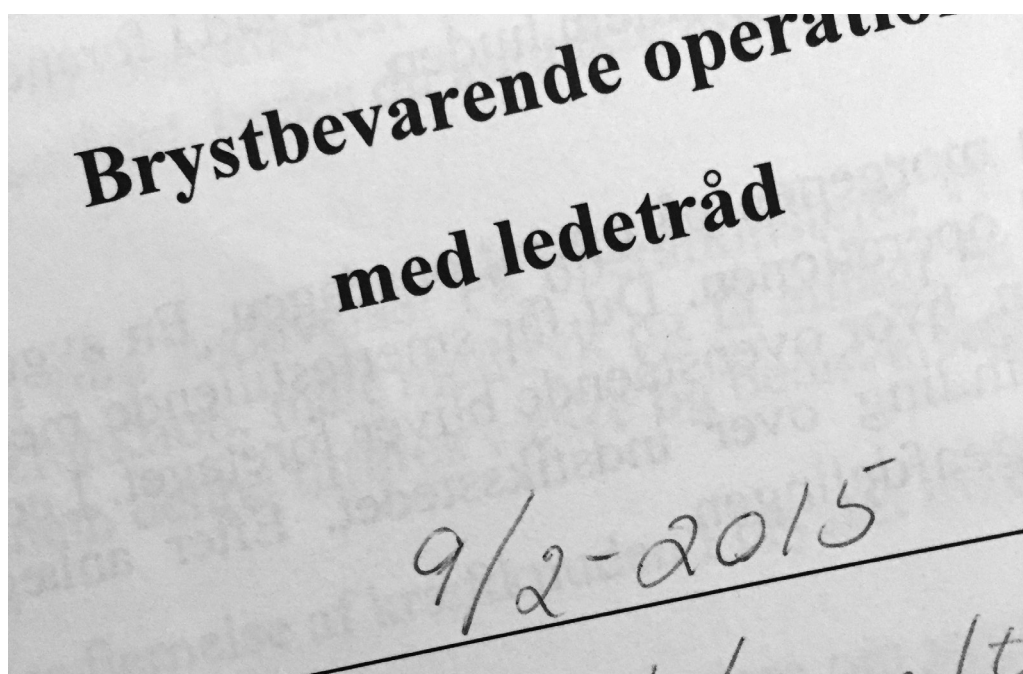
Under samtalen med sygeplejersken i mandags talte hun med mig om bh. Hun frarådede mig at bruge bøjlebh og i stedet medbringe en sportsbh. Jeg sagde, at jeg ikke bruger bh, der gik lige et par øjeblikke, inden hun helt fattede, at jeg ikke ejer nogen former for bh og aldrig har gjort det.

Hun anbefalede mig så at købe en sportsbh, for jeg vil blive glad for støtten, da såret vil være ømt efter operationen og jeg sandsynligvis vil finde det rart, at holde brysterne tæt på kroppen. Og nå ja, køb en sort, du vil blive smurt ind i jod, og det vil smitte af, så det er ikke så pænt med en hvid.

Tænk, at sådan en latterlig ting som bh, får lov at fylde, men det er måske meget logisk, at det er en konkret overskuelig ting, jeg vælger at fokusere på, så uro og uvished ikke får lov at overtage tankerne.

Nu vil jeg pakke færdig, se en film der kan holde tankerne væk, og så vil jeg spise en banan inden jeg går i seng....

I morgen skær de i mig.

URO, METALTRÅDE OG OPERATION

Det blev en urolig nat, hvor jeg hele tiden tænkte på u-ord, usikker, uvis, uvirkeligt, urolig, men da ordet utryg meldte sig, tænkte jeg Nej!

Jeg er ikke utryg, jeg er på en måde rolig og afklaret.

Jeg tænkte også, det har ikke bredt sig, det er jeg sikker på, hvis det har, så klarer jeg også det, men jeg tænker udfra, at denne uvirkelige kræftknude, kun ligger i brystet - kun i brystet, ikke i lymferne.

Jeg får da sovet lidt indimellem, men jeg får også drukket et par glas vand i løbet af natten. Endelig bliver klokken fem - min mand vågner for en gangs skyld med det samme....

Te og bad og te, grundig vask og husk, hverken deo eller creme. Jeg tager en skjorte på, der trykknappes foran, den kan jeg vel også køre hjem i, tænker jeg, jeg skal jo ikke have den på så længe.

Vi snakker godt i bilen, og jeg drikker en masse te, vi hører P4, hjernen er ikke til P1.

Vi ankommer et par minutter over syv, og der er ingen problemer med at finde en parkeringsplads, der er faktisk næsten ingen biler. Indenfor er der også meget morgenroligt.

Da vi kommer hen på operationsafdelingen, kommer Inger, den samme sygeplejerske, der var med til samtalen.

Jeg bliver barberet under armen. I de papirer man får, står der, at man ikke må have barberet sig selv, noget med risiko for skrammer og sår. Jeg får hospitalstøj på og mine værdier bliver målt, jeg har et meget fint ilt-tal og både blodtryk og temperatur er i orden.

Så kommer der en portør og kører af sted med mig. Min mand følger med, da det også er vejen til udgangen, vi har sagt på gensyn. Han kører ind til sin mor og snakker med hende.

På røntgenafdelingen modtages jeg af en sygeplejerske og kort efter kommer lægen. Vi bliver enige om, at jeg ligger bedst på siden, hun scanner og finder den lille knude, DEN er stadig lille! Pyha...

Så gør hun scannerdimsen klar, den skal smøres og betrækkes med et specielt sterilt gummiovertræk, der også får en klat af den særlige creme. Lægen gør sprøjten klar, den er laaaaaang. Hun tjekker, at metaltråden sidder som den skal.

Denne her læge er helt anderledes end nogle af de andre, hun pjatter lidt og gør lidt grin med, at hun har brug for hjælp fra sygeplejersken til at iføre scannerdimsen gummiovertrækket. Egentlig ikke hvad jeg har brug for, men ok, det kan være, det hjælper nogen.

Hun finder knuden igen og der bliver taget et billede. Så stikker hun, det er lidt ubehageligt, men jeg koncentrerer mig om at ligge stille, så jeg skærer ansigter for at få reaktionen ud. Sygeplejersken holder på min hånd, det er faktisk meget meget rart, hun viser, at hun er der, og hun ved, at det gør ondt. Nå men det gør ikke mere ondt, end at jeg godt kan ligge stille.

Nu kommer tråden, det rykker og gør lidt ondt. Jeg kan følge med på skærmen, for lægen har gjort meget ud af, at jeg kan se skærmen og følge med hvis jeg vil, hvis ikke jeg vil, kan jeg kigge på sygeplejersken i stedet. Det er godt for mig, at jeg kan se, at metaltråden kommer ind og rammer knuden.

Lægen fjerner nålen og jeg har en lang metaltråd stikkende ud af brystet. Hvis jeg havde haft min telefon, havde jeg taget et billede, det ser noget sjovt ud.

Sygeplejersken sætter et stykke tape på enden af tråden og så skal jeg fotograferes. Jeg lader mig flytte rundt af sygeplejersken og gør hundrede procent det hun ber mig om, jeg skal ikke risikere at rykke i tråden.

Billederne bliver taget.

Lægen fortæller mig, at tråden rammer en muskel og det derfor kan gøre lidt ondt, men den ligger som den skal. Sygeplejersken ruller tråden sammen og gemmer den bag et bind og så bliver det lukket med tape, hun kommer først til at sætte tape på brystvorten, men det fjerner hun igen og siger, det her må være godt nok, du behøver ikke noget lige der.

Jeg bliver kørt tilbage til afdelingen, klokken er kun omkring 9.30. Jeg har fået at vide flere gange, at jeg tidligst skal opereres klokken 10.30, men at jeg er nummer to, så det kommer an på, hvor lang tid nummer et tager.

Jeg ligger alene på en tosengsstue, sygeplejersken har fortalt at der først kommer en i den anden seng i morgen. Jeg har vinduespladsen. Kigger jeg ned, ser jeg ind imellem nogle håndværkere gå rundt og en grim rød container, men ser jeg lige ud og lidt op, ser jeg trætoppe med en herlig blå solskinshimmel som baggrund. I toppen af det ene træ, sidder der hele tiden en fugl, en sort fugl.

Jeg blunder lidt ind imellem og har sagt, at jeg gerne vil have døren stående åben, så kan jeg følge lidt med i livet på gangen, det er næsten som at være på cafe, blot uden nogen som helst former for servering, jeg faster jo...

På et tidspunkt kommer min sygeplejerske ind med et bæger med piller, hold da op for en samling.... Jeg kan ikke rumme navne og virkninger på dem alle, men der er forskelligt smertestillende, noget mod kvalme og noget binyrebarkhormon, og så er der et glas vand.

Jeg sluger alle pillerne og nyder vandet, jeg tømmer selvfølgelig vandglasset.

Jeg blunder videre, fokus på fuglen. Der er kun knuden - ikke mere! Lige nu vil jeg ikke tænke på andet, hvis jeg vågner op med dræn, ved jeg, at der er andet, men så tager jeg det til den tid, lige nu er der kun knuden - basta.

Endelig bliver jeg hentet, klokken er lidt over 12, jeg tisser af og så kører portøren mig af sted.

Jeg bliver modtaget af først en sygeplejerske, som præsenterer sig og lige som alle de andre beder mig om mit personnummer, jeg har ikke tal på alle de gange, jeg skal fortælle, hvem jeg er og hvad jeg skal have lavet, de er meget grundige, og de gør det alle!

Så kommer narkoselægen og sammen begynder de to sygeplejerske at gøre mig klar. Jeg får en ventil i hånden, og følere rundt på kroppen, min hospitalsjakke vendes om, og jeg har kun ærmet på den ene arm. De sørger hele tiden for at jeg har tæpper om mig, store som små. Her er koldt siger de om operationsstuen.

Så kommer jeg ned og ligge, venstre arm skal ligge på en særlig armholder. Operationssygeplejersken spørger, om jeg kan flytte mig to centimeter nærmere hende, jeg ligge-hopper hen til hende, det er rigeligt en centimeter tilbage.

Da jeg ligger rigtigt, hjælper de mig med at ligge så behageligt som jeg kan, jeg får en pude under benene, så de er løftet lidt op, dejligt.

Jeg har fortalt narkoselægen, at jeg helst ikke vil have iltmasken på, mens jeg bliver bedøvet, det fortæller jeg også sygeplejersken, så hun holder masken et stykke væk og spørger om det er ok - det er helt fint.

Mens jeg får sprøjtet bedøvelsen ind og kroppen bliver varm og mærkelig, holder operationssygeplejersken min hånd, det er en god fornemmelse, at kunne holde fast i et menneske, der virker meget venlig og interesseret i mig.

Jeg sover.

VI ER GLADE

Lige da jeg vågner, har jeg en fornemmelse af, at jeg har drømt. Jeg kan ikke huske hvad, men det var ikke ubehagligt eller på nogen måder mareridtsagtigt, det var en drøm, hvor der skete, det der skulle.

Jeg vågner hurtigt og tvinger min tørre og vrangvillige tunge til at spørge: Hvordan gik det.

Sygeplejersken siger, "det gik bare så fint, det gik så godt". Og så siger hun det, jeg allerhelst vil høre: "Vi har taget knuden ud og der var ikke mere, så vi har ikke taget lymfekirtlerne".

Og så er jeg svævende. Jeg føler, jeg bare kan rejse mig op og gå, men det får jeg at vide, at jeg lige skal vente lidt med.

Jeg er tørstig. Jeg får et glas vand, som jeg drikker ud i et, så får jeg en kop te og endnu et glas vand og så får jeg først en sandwich, så en til og endnu en kop te.

Jeg snakker en del og alt er fint og i orden. Jeg kommer til at vente lidt med at blive kørt ned på stuen, der er ikke så mange portører på arbejde her i vinterferien.

Klokken er 15.20, da jeg bliver kørt hen på stuen, Esben sidder i fællesområdet og halvsover, han vågner op med det samme, da jeg kommer og jeg smiler stort og giver ham thumbs up.....

Vi er glade!

JEG TISSER BLÅT

Jeg skynder mig at sms'e drengene, min søster, svigermor og veninde, så får gymnastikpigerne også lige en sms og derefter mailer jeg til resten.

Sygeplejersken kigger forbi og tjekker at alt er ok. Jeg får en nethandske på ventilen i hånden og besked på ikke at løfte eller gribe hårdt fat med venstre arm.

Jeg må gerne gå på toilettet. Sygeplejersken står vagt, hun ber mig om ikke at låse døren, men der er ikke nogen problemer. Jeg er godt nok lidt omtåget, men kan sagtens holde balancen og i det hele taget navigere.

Jeg tisser blåt - det havde jeg fået at vide, så det virker ikke forkert, at tisset har samme farve som huden rundt om brystvorten.

Så kommer lægen, han siger de samme ting igen. Der var kun knuden, den var lille, ikke noget i lymferne, men nu skal vi altså vente cirka to uger, inden der kommer svar om videre behandling.

Lægen ber mig også om at tage bh på, brysterne har brug for støtte. "Jeg vil gerne have, at du tager bh på", så det gør jeg.

Først må jeg fjerne skiltet, det har jeg ikke fået gjort, men det lykkes alt sammen i første omgang, jeg får lukket bh'en og sat den rigtigt. Esben hiver lidt i den, så han også synes den sidder rigtigt.

Jeg er rimelig speedet, snakker hele tiden og er i højt humør.

Sygeplejersken kommer igen forbi med en pilleæske, aften, nat, morgen og middag, der ligger fire portioner, men det er bare pinex og ibuprofen.

Der mangler te - så Esben går bare i gang, ignorere fuldstændigt skiltet med kun adgang for personale, jeg finder frem til en kogekedel og tebreve beregnet til pårørende

Men man bliver fuldstændig skilteblind.

Allevegne hænger der laminerede A4-sider mange af dem med påmindelser om at huske at spritte hænderne af. Ved vandkøleren hænger to helt ens hvide A4 papirer med samme påmindelse, så jeg havde faktisk slet ikke set det tredje, det fik jeg dog øje på cirka femte gang jeg hentede vand i samme glas.... Man må ikke genbruge glassene, man skal tage et nyt hver gang, nå for søren, jeg kigger mig omkring, der er ikke nogen rigtige glas i syne, kun hvide plastikbægre, så jeg genbruger mit glas endnu en gang - fy!

UROLIG SØVN

Esben tager hjem sidst på eftermiddagen, kort før aftensmaden, det er helt ok. Jeg er helt klar og ganske frisk, så frisk at jeg ikke er træt, men frisk på den måde, at jeg ikke rigtig kan samle mig om at læse i min bog.

Jeg logger i stedet ind på Blockbuster og lejer en dansefilm, det går dog ikke helt så godt med at se den, efter få sekunder stopper den. Jeg forsøger ti-12 gange og vil så brokke mig, man kan kun brokke sig via facebook... nå men jeg får hurtigt svar, jeg skal teste hastigheden. På hospitalet viser den sig kun at være på seks, blockbuster anbefaler mindst ti, øv tænker jeg. Jeg forsøger i stedet at gå på nettet via min telefon og vupti, så kan jeg se film, telefonen er altså meget hurtigere end hospitalets net....

Det bliver til en til film, inden jeg er i nærheden af træt, og jeg vågner flere gange i løbet af natten, fordi jeg i søvne trækker venstre arm over hovedet og vil rulle over på den side. Ikke fordi det gør vanvittig ondt, men bare nok til at jeg tænker, nej, jeg må hellere snuppe den anden side.

Selvom klokken blev over et inden jeg faldt i søvn, vågner jeg alligevel lidt over seks. Jeg bliver liggende et stykke tid, men giver op og går på jagt efter noget te ved 6.30-tiden. Der er heldigvis en venlig serviceassistent, der gider lave te til mig. Da jeg henter te tredje gang, er hun i gang med at stille frem til morgenmad. Dejligt siger jeg, kan jeg komme om fem-ti minutter og få mad, nok nærmere 35 minutter siger hun, der er først morgenmad klokken 7.45. Men hun er meget venlig, hun kommer og henter mig før tid og siger, nu kan du godt få noget mad....

Sygeplejerske Inger kigger forbi og hører hvordan jeg har det. Hun kigger på brystet og tager ventilen ud af min hånd.

Hun fortæller at der er film klokken 12.30 om stråling. Hun fortæller også, at fysioterapeuten og socialrådgiveren vil tale med mig i løbet af formiddagen og forslår, at jeg venter med at gå i bad til efter fysioterapeuten har været der.

Indtil nu har jeg haft tosengsstuen for mig selv, men klokken ni kommer der en i den anden seng. I starten ser jeg hende ikke, da sygeplejerskerne har sat en skærm op, mens min medpatient klæder om og får taget sine værdier. Jeg kan dog høre alt og kan følge med i samtalen.

Da skærmen er fjernet, taler vi sammen.

Hun er tyve år ældre end mig, frisk og ved godt mod. Det er anden gang hun skal opereres. I dag skal hun have fjernet sit ene bryst og lymferne. Det er mere end et halvt år siden, hun blev opereret første gang og det var meningen at hun skulle opereres anden gang allerede i oktober. Jeg forstår ikke helt, hvorfor det ikke skete, men hun fortæller, at hun er glad for, at det er den hormonelle kræft, hun har, for det har betydet, at medicinen har holdt den i ave.

Hun havde tilbud om at beholde det halve bryst, men det ville hun ikke. Hun havde også sagt, at de ligeså godt kunne tage begge bryster, men kirurgen mente ikke, at der var grund til at fjerne et raskt bryst.

Hun bliver kørt til operation

Så kommer fysioterapeuten. Hun er meget let at imponere, for jeg er frisk og har ingen bevægelsesudfordringer. Hun fortæller mig, at jeg skal vente 14 dage med tunge løft, men at jeg sagtens kan løfte en tekande med en liter.

Mens jeg taler med fysioterapeuten, kommer socialrådgiveren ind, hun siger blot, "jeg vender tilbage". Det gør hun, blot for at aftale, at hun kommer og henter mig klokken 11.

Socialrådgiveren kan ikke gøre så meget for mig. Jeg har for længst fundet ud af, at min livsforsikring ikke har udbetaling ved kritisk sygdom, ej heller er jeg med i andre ordninger, der kan udløse et engangsbeløb. Hvis jeg skal have sygedagpenge fra kommunen, skal jeg have været sygemeldt i 14 dage - det satser jeg på ikke at være.... Som selvstændig må man dog arbejde 18 timer om ugen og få sygedagpenge for resten.

Jeg satser på, at vi kan klare det uden offentlig hjælp.

Frokosten, den varme middagsmad, er helt ærlig ikke noget at skrive hjem om. Et eller andet sejt stykke fisk med noget panering, en klistret sovs med lidt karry, nogle meget kedelige bulgur, lidt salat og en yberkedelig kold svedskegrød

Nu skal jeg så bare vente på sygeplejersken - filmen og Esben.

BLOMSTER OG CHOKOLADE

Esben kommer.

Han ser filmen om stråling sammen med mig og er med til den sidste samtale med sygeplejersken, og så kører vi hjem.

Der er så mange beskeder og informationer, der er så mange pjecer og papirer, det er godt at være to om at modtage dem.

Jeg føler mig på ingen måde syg. Jeg er lidt øm i brystet, og tør i halsen efter det rør, der har været der under operationen. Men syg - nej, det er vist ikke mig.

Da vi kommer hjem, står der en buket blomster uden for døren og min svigermor har også sendt en buket med Esben. Senere kommer endnu en buket og chokolade. Den første kom allerede inden jeg tog af sted til operationen. Det er dejligt, at folk tænker på mig, men ret overvældende med alle de blomster.

Jeg taler en del i telefon.

Jeg fortæller alle, at jeg har det godt.

Jeg er frisk og ikke særlig generet af operationssåret.

Den tørre plet i halsen bliver ved med at være der. Jeg spiser og drikker en masse, men kan blive ved med at mærke den.

Nu skal der så ventes igen - 14 lange dage.

14 dage, jeg håber, jeg får en masse at lave, jeg håber, jeg kan koncentrere mig om at arbejde, 14 dage.....

I MORGEN ER DET HVERDAG

Jeg tænker, jeg erklærer hverdag fra i morgen. I dag holder jeg fridag.

Jeg laver en statusopdatering på facebook, så er skridtet taget og mine tanker synlige for dem der vil.

Der kommer hurtigt reaktioner, dels via private beskeder, dels via mail og dels som likes og kommentarer, det er alt sammen godt at læse. Og det er faktisk en lettelse at få det ud.

Jeg fik ikke taget de smertestillende piller inden jeg gik i seng i går, men det er først her til formiddag, at jeg mærker så meget ømhed, at jeg overhovedet kommer i tanke om dem. Da jeg mærker ømheden snupper jeg et par panodiler og en ibuprofen og kort efter bliver jeg tør i munden og kommer så i tanke om, hvor hurtigt og ikke altid lige behageligt jeg reagerer på smertestillende piller.

Jeg tror ikke, jeg tager flere før jeg går i seng i aften. Jeg har i hvert fald ikke tænkt mig, at spise fire portioner smertestillende, jeg kan sagtens lave de meget simple øvelser, jeg har fået af fysioterapeuten, uden bedøvelse.

Under samtalen med sygeplejersken lige inden vi tog fra hospitalet, fik jeg udover en masse papirer og pjecer også en pose med et par magasiner, en hjertepude, en lille kosmetikpung med en cremeprøve og en reklame for indlæg til bh'en, så man kan se symmetrisk ud, selvom de har fjernet noget af det ene bryst.

Socialrådgiveren var også i gang med at tale om indlæg i bh'en, da jeg afbrød hende og fortalte, at den jeg har på nu, er den første i mit liv og det kan kun gå for langsomt med at slippe af med den igen.

Jeg tænker over alt dette igen, da jeg pakker min taske ud og kigger i posen.

Næste gang jeg er på badeværelset, kigger jeg nøjere på brysternes nuværende facon.

Det opererede bryst er noget sjovt i faconen.

Det er lidt hævet, og så sidder der jo plaster, der trækker i det,

Men jeg kan, jeg tror jeg kan, fornemme, hvor der mangler noget, og jeg tænker, at det vil man måske kunne se, men mon ikke man skal kigge nøje efter for at se det?

Jeg ved det ikke.

Det er også svært at forholde sig til udseendet af det opererede bryst, da det er fyldt med plaster, blå mærker, lyseblåt om brystvorten (fra kontraststoffet) og der er, på trods af et par bade stadig lidt tuschstreg tilbage i armhulen og så er der hele områdets svagt gule farve fra joden.

Jeg tror, jeg venter og ser, hvordan det ender med at se ud, inden jeg forholder mig endeligt til synet.

Jeg har svært ved at tage fysioterapeutens øvelser helt alvorligt. Det må være muligt at få nogen øvelser, jeg kan mærke, jeg udfører.

DEN ABSOLUT IKKE SØDE VENTETID

Jeg er ikke synderligt træt eller øm. Tre dage efter operationen arbejder jeg, som jeg plejer.

Alle er meget opmærksomme, jeg får flere kram og alle vil høre hvordan jeg har det.

“Er du allerede i gang igen”?

“Det var hurtigt”!

“Hvordan har du det”?

En fortæller om, da hun selv havde brystkræft. Hun har ventet på, at der var en her på arbejdspladsen der fik det.

Der er nemlig mange kvinder og mange af dem, er 50+

Jeg har aftalt med min kunde, at jeg bliver så længe jeg orker. Jeg har advaret om, at jeg nok bliver hurtigt træt, det gør jeg også.

Men det er også trættende, ikke på en dårlig måde, men alligevel noget der kræver energi, hele tiden at skulle fortælle, hvordan jeg har det, hvordan operationen gik, hvad der nu skal ske.

Hjemme smider jeg mig på sofaen med te og en mad. Jeg får talt i telefon. Jeg får et gavekort til en bog - dejligt. Jeg overvejer at arbejde med min bog, men opretter i stedet en konto på Netflix.

Der går ikke længe inden telefonen ringer: “Må jeg komme forbi”?, Vi aftaler et kort besøg. Jeg får også ringet til flere venner og bekendte og fortalt om min sygdom.

Min gæst kommer, vi drikker te og snakker. Hun har ikke blomster med, men giver mig et gavekort til boghandleren, så kan jeg selv vælge en bog, måske en krimi, så jeg ikke behøver tænke...

Jeg går i gang med at se en sæson af Bones på Netflix.

Jeg har det lidt som om, tiden bare skal gå, men jeg får da lavet lidt fornuftigt ind imellem.

Fredagen går med lidt rengøring, lidt oprydning, lidt af hvert og om aftenen tager vi ned og hører noget ikke særlig godt blues, men det er rart at være ude, drikke øl og høre musik.

Lørdag havde jeg egentlig sat af til at arbejde med min bog, men eftersom jeg ikke fik ringet til redaktøren før fredag, hvor han ikke havde tid, så har jeg ikke noget at arbejde ud fra, hmmm. Jeg bruger i stedet hele formiddagen på at cykle rundt og købe ind.

Ind imellem får jeg talt i telefon med efterhånden ret mange, nogen ringer af sig selv, fordi de har læst bloggen, andre ringer jeg til og fortæller det.

Men det er stadigvæk ret surrealistisk. Er det virkelig? Jeg føler næsten, at jeg snyder, når jeg fortæller folk, at jeg er syg.

Er jeg syg?

Fortjener jeg al den opmærksomhed?

Er det virkelig mig, der er så alvorligt syg, at jeg har gjort mig fortjent til al den medlidende og indfølelse opmærksomhed?

En af naboerne kommer med en buket tulipaner, hun har lige hørt det. Dagen efter operationen, var jeg ude at gå en kort tur, hvor jeg mødte hende og nu spørger hun undrende, Var du lige opereret da vi mødtes i onsdags?

Stort set alle jeg taler med i disse dage, har en de kender, der har været gennem et forløb med brystkræft. Jeg lytter, til hvad de siger, men tænker også, jeg må finde min vej. Det der er rigtigt for mig, men det er dejligt at høre, hvor mange der er kommet vel igennem, hvor mange der har oplevet, det jeg gennemgår nu.

Og igen og igen, er det en lettelse at tænke på, at i dag er tallene altså gode, rigtigt gode. I dag er det meget langt fra den dødsdom, det var for tyve år siden.

Da jeg fortæller Esbens onkel om kræften, siger han: "Hvis du skal have kemo, skal jeg nok hjælpe dig med at finde en paryk, du skal ikke gøre noget uden mig. Man kan ikke prøve en paryk med hår på hovedet, så sidder den ikke rigtig, når der ikke er noget hår. Hvis du skal have kemo, så klipper vi dit hår helt ned, når du begynder at tabe det og så finder vi en paryk".

Jeg tager til gymnastikopvisning uden kamera. Jeg er bange for, at det bliver for tungt for at slæbe rundt på en hel dag. Tager alligevel en masse billeder, dog kun med telefonen.

Ventetid, det er virkelig ventetid. Jeg orker ikke at have tid til tanker, så snart jeg sætter mig ned, tænder jeg fjernsyn eller facebook.

I morgen er ventetiden endelig forbi.

DOMMEDAG

Jeg kan ikke lade være med at tænke på i dag som dommedag.

Jeg har hele tiden holdt fast i, ikke at tænke håbløst.

Jeg har overfor mig selv holdt fast i, at jeg ikke skal opereres mere, det er et spørgsmål om, hvilken og hvor omfattende behandling de vil anbefale mig. Men jeg har også overvejet, om jeg trods alt bør lade døren stå på klem overfor mere operation.

Det har også været sådan, jeg har sagt til alle: "På onsdag får jeg at vide, om jeg skal opereres yderligere, om jeg skal have kemo først eller kun stråler og om jeg skal have piller eller ej". Så jeg ved godt, at det kan være den besked, jeg får i dag.

Men inderst inde har jeg besluttet, at jeg får at vide, at jeg ikke skal opereres mere, vel vidende at det kan jeg ikke.

Lettelse

Der er god stemning fra starten af.

Lægen starter med grinende at spørge mig, hvorfor jeg ikke hilste på ham ude på gangen. Jeg så ham ikke, var helt fokuseret på at følge efter sygeplejersken.

Jeg har kun gode nyheder til dig, siger han stadigt smilende og banker på mappen med mine papirer.

Og det er en kæmpe lettelse at høre:

at jeg ikke skal opereres mere

at det er en sjælden kræftvariant, der ikke er aggressiv

at jeg ikke skal have kemo

Men jeg slipper ikke for antihormonpillerne da knuden var mere end ti millimeter, den var 11. Det er det eneste Øv i dag.

Og så skal jeg selvfølgelig have strålebehandling, men det vidste jeg jo på forhånd, at det anbefaler de alle.

Denne gang er samtalen kort og lægen understreger, at det er sidste gang han ser mig her i Ringsted, hvis vi ses en anden gang er det i Nykøbing, griner han.

Jeg får aftalekort til Næstved Sygehus, hvor jeg skal møde i næste uge til samtaler. Tirsdag til medicinsk - pillerne og onsdag til forberedende strålebehandling.

Lægen kigger på operationsarrene og er ganske tilfreds. Han sikrer sig, at jeg har tid hos en fysioterapeut. Han har forberedt sig godt, enten kan han huske mig eller også har han læst godt på lektien, for han beder mig om at beholde bh'en på i hvert fald i tre uger mere.

Esben og jeg tager derfra og vi er begge så lettede, at vi næsten falder helt sammen.

I bilen sms'er jeg straks til min søster og drengene, så kan jeg tage samtalerne efterhånden. Jeg får sms'et til et par stykker mere og også mailet lidt, det er ingen sag at dele denne gode nyhed.

Jeg tænker meget, hold nu op jeg er heldig, at jeg slipper så let, og så sender jeg mange tanker til dem, der gennemgår et meget sværere forløb.

Men min glæde er stor.

Esben og jeg spiser en sen frokost med øl og pandekager med is til dessert - en onsdag ...

DEN KOMMUNALE FYSIOTERAPI

Torsdag har jeg min første aftale hos den kommunale fysioterapeut.

Da jeg ankommer og hænger min jakke i garderoben, kan jeg næsten ikke komme til for rollatorer, og i venteområdet sidder folk, der dårligt kan bevæge sig. Hvad laver jeg her, tænker jeg.

Jeg venter, jeg venter længe, da der er gået ti minutter over tid, leder jeg efter en at spørge, men der er ingen. Da der er gået tyve minutter over tid finder jeg en at spørge.

Det viser sig, at den fysioterapeut jeg skal tale med, er syg, og de troede, de havde givet mig besked. Heldigvis er der så en anden, der har tid til at tale med mig, men hun har kun en halv time, i stedet for den time der er normalt.

Fysioterapeuten og jeg bliver hurtigt enige om, at mit behov ikke er så stort. Jeg har fuld bevægelighed og vil egentlig bare have tilladelse til at belaste arm og brystmuskler igen.

Mærk efter - lyt til din krop, siger hun. Og så aftaler vi, at jeg kan komme og deltage i et par træninger om et par uger, når strålebehandlingen er i gang.

Jeg fortæller også, at jeg altså ikke har tænkt mig at være syg. Jeg har tænkt mig at arbejde, så meget jeg kan.

Jeg er næsten ikke syg.

JEG ER IKKE ALENE

Jeg får i den grad en følelse af, at jeg ikke er alene, at der er ikke bare et par stykker, men mange, der interesserer sig for, hvordan jeg har det.

Jeg opdaterede facebook med min lettelse og fluks får jeg masser af gode tanker og igen kun positive reaktioner. Jeg føler næsten, at jeg snyder. Der er så mange, der har det meget dårligt. Jeg er jo frisk og slipper for kemo.

Jeg tager toget til første besøg på Næstved Sygehus. Det er lidt voldsomt at træde ind på onkologisk ambulatorium, rigtig mange mennesker i venteområdet og rigtig mange er tydeligt meget syge. Det viser sig, at området er delt op i to forskellige venteområder til flere underafdelinger. Det er første gang, jeg møder syge mænd i venteområdet, hidtil har mændene kun været pårørende, men dette venteområde er tydeligvis for flere forskellige slags kræft.

Jeg bliver registreret og så venter jeg, til jeg bliver kaldt ind. En meget venlig læge og ikke mindre venlig sygeplejerske, fortæller mig om de piller, jeg nu skal tage de næste fem år.

FEM år, fy for pokker, nå men jeg håber selvfølgelig, at jeg ikke bliver hårdt ramt af nogen af de mange sideeffekter. Både læge og sygeplejerske insisterer på, at når nu knuden var mere end ti millimeter, er der ingen vej uden om pillerne.

Vi taler lidt om almindeligt helbred og jeg får at vide, at jeg jo er en sund kvinde. Jeg får også at vide, at pillerne ikke er gode for knoglerne, så man har større risiko for at få knogleskørhed og slidgigt. Derfor anbefaler de, at man spiser kalk med D-vitamin sammen med pillerne. Kalkpillerne skal jeg dog selv på apoteket for at købe, modsat de andre piller, som jeg får udleveret et halvt års forbrug af. Jeg vil blive indkaldt til en scanning til undersøgelse for knogleskørhed og slidgigt, den vil dukke op i posten.

Jeg bliver undersøgt og bliver rost. Mine ar og heling bliver også rost, så alt er helt som det skal være, faktisk rigtig godt, og så bliver jeg ekstra glad, da sygeplejersken, siger at jeg holder mig godt.

Jeg har lidt muskelømheden under det opererede bryst, lægen mærker efter og forklarer, at muskelømheden kan fortsætte i lang tid også i armene. Men hvis det er for meget, eller hvis jeg kan mærke noget, skal jeg ringe. Ellers ses vi først om et halvt år.

Både sygeplejerske og læge gør et nummer ud af, at mangler jeg noget, er jeg i tvivl om noget, eller er der noget, jeg tror, ikke er som det skal være, skal jeg bare ringe og få en tid. Men jeg er inde i systemet, så de næste fem år skal jeg til kontrol hvert halve år. Da jeg er på vej hjem, viser sygeplejersken mig lige, hvor stråleterapien ligger, der skal jeg hen i morgen.

PILLER

Om aftenen tager jeg min første pille. Når jeg kigger på de to æsker fyldt med piller, kan jeg ikke lade være med at tænke: "Føj", og jeg tænker også, det her er kun en tiendedel af den mængde du skal spise, men altså, det er da billigt sluppet...

Jeg ved ikke om det er indbildning, men jeg mærker en tørhed i mund og hals, mens jeg falder i søvn.

FØRSTE BESØG I STRÅLETERAPIEN

Første besøg hos stråleterapien viser sig kun at være en samtale med en læge. Det er første gang jeg er til konsultation, hvor der ikke er en sygeplejerske med også. Lægen er ligeså venlig, omhyggelig og rolig som alle de andre sundhedspersonaler, jeg har mødt indtil nu.

Det han fortæller mig, er stort set det, jeg har hørt i forvejen. Jeg skal have stråler, det skal forberedes, hvordan jeg skal ligge. Jeg vil blive mere eller mindre brændt af strålerne, jeg skal møde første gang 24. marts.

Men, der er en meget glædelig nyhed: Jeg skal kun have stråler i tre uger.

Jeg havde forstået, at det var i fem uger, men husker godt, at der meget kort blev nævnt, at nogen kunne nøjes med tre uger. Og det er så mig. Hvis vi lige ser bort fra, at jeg overhovedet fik kræft, så føler jeg mig altså ret heldig med hele forløbet.

Jeg føler mig grundlæggende godt behandlet, jeg føler mig godt informeret og jeg ved hele tiden, hvad det næste er, der skal ske. Om en uge skal jeg scannes for knogleskørhed og jeg har fået besked om at holde øje med min e-boks, for der vil næste indkaldelser komme.

Jeg ved også, at jeg om tre uger skal starte i stråleterapien og jeg har også en dato til første kontrolbesøg på onkologisk ambulatorium.

TRÆNING

Jeg har aldrig været meget for træning i maskiner og derfor aldrig gået i fitnesscentre. Jeg foretrækker at cykle og gå ude i verden og ikke indenfor, men eftersom jeg i lang tid ikke har lavet noget som helst, tænker jeg, at tilbuddet fra den kommunale genoptræning er en god chance til at komme i gang igen.

Og det er jo ikke det værste at have adgang til et par fysioterapeuter, når man træner.

Da jeg ankommer til genoptræningscentret ser jeg mange med tørklæder, et par skaldede og nogle parykker, igen tænker jeg, hold nu op jeg er heldig.

Der er en enkelt ung, en yngre, resten er på min alder eller ældre. Når jeg måler mig med de andre, der træner samtidig, er jeg i forbavsende god form.....

Jeg træner to gange i denne uge, nok til at lære nogle af maskinerne at kende. Jeg når også at cykle en enkelt tur op ad et bjerg den første dag, men ellers fravælger jeg løbebånd og cykler. Gang og cykling foretrækker jeg altså ude i luften. Jeg cykler i øvrigt til og fra træningen, cirka 3,5 km hver vej.

KNOGLESCANNING

Fredag er jeg til scanning i Næstved, denne gang gælder det mine knogler. De piller jeg spiser, får knoglerne til at miste kalk, bestemt ikke godt. Derfor bliver der holdt øje med knoglernes kalkindhold, for at være klar til at gøre noget ved eventuel knogle-skørhed.

Heldigvis læser jeg indkaldelsesbrevet lige inden jeg går hjemmefra. Der står, at man kan beholde sit tøj på, hvis ikke der er knapper, lynlåse og metaldele, jeg kigger ned ad mig selv, jeg har taget en skjorte på med knapper ned foran, bukser med adskillige lynlåse, ind og skifte til strømpebukser og kjole uden hverken det ene eller det andet.

Togtiderne passer ikke med den tid jeg har fået, enten vil jeg komme fem minutter for sent eller også i meget god tid, jeg vælger selvfølgelig at være i god tid, og det kan betale sig, jeg kommer ind før tid.

En meget venlig sygeplejerske tager imod mig, han sikrer sig, at jeg ved, hvorfor jeg er der og så forklarer han, hvordan jeg skal ligge og hvordan maskinen kører.

Jeg ligger på ryggen, først med benene oppe på en høj pude, og så med strakte ben og fødderne spændt fast om et stativ, så jeg kan holde dem på skrå.

Det hele varer måske ti minutter i alt, så kan jeg tage min jakke på igen og spadsere op til toget med den gode besked besked, at sygeplejersken mener, at alt ser rigtig godt ud.

FORBEREDENDE SCANNING

Så skal jeg til scanning igen.

Denne gang forberedende scanning til strålebehandling. Igen en tid midt på dagen, klokken 11.15.

Atter kun venlige mennesker, tålmodige og smilende, rolige og saglige. En radiolog forklarer mig, hvad der skal ske og og hvordan maskinen virker.

Jeg skal lægge mig på en hård briks, og så får jeg en plade ind under enden, en pude under benene og skal lægge armene op over hovedet i nogle bøjler. Armbøjlerne er betrukket med plastikfutter, radiologen forklarer mig, at det er fordi, der er syninger på bøjlerne, som er svære at rengøre.

Jeg ligger stille, mens radiologen og sygeplejersken sætter markeringer på mig. Små stykker metaltråd der skal markere mit brystvæv og mit operationsar, de sættes fast med plaster. Og så kører de lidt op og ned med de forskellige indstillinger, så jeg ender med at ligge helt rigtigt. De går meget op i, at jeg skal ligge godt, altså så godt som muligt.

Så får jeg besked på at ligge helt stille og tie stille, og de går ind i rummet ved siden af. Maskinen larmer og hyl, den kører lidt, står stille og kører lidt igen. Og så stopper den.

Radiologen kommer tilbage og fjerner markeringerne, så skal jeg tatoveres. Der skal være noget at indstille strålingsapparatet efter. Jeg får fire små prik, de kan mærkes, men kun lige i sekundet. Jeg får plaster på, som jeg må fjerne, når jeg kommer hjem.

Jeg får besked på at sætte mig ud i venteværelset igen, der går kun kort tid, inden jeg bliver kaldt ind til samtale.

Jeg får information om kost, rygning, alkohol og motion. Jeg får en seddel med en masse navne, det er behandlingsteamet ved apparat 1, som jeg skal behandles på, første gang om en uge.

Jeg forklarer, at jeg vil foretrække at få mødetider enten tidligt eller sent. Det bliver noteret og det er ikke usandsynligt, at jeg kan få sene tider, for det er åbenbart de mindst populære. Jeg får også en parkeringstilladelse til strålepladserne.

Og så må jeg gå for denne gang. Jeg når et hurtigt tog.

Nå, den scanning var åbenbart ikke god nok, jeg skal derop igen fredag klokken 12, men det får ikke betydning for, hvornår jeg skal starte behandlingen, det er stadig på tirsdag.

ANDEN STRÅLE FORBEREDENDE SCANNING

Anden scanning er lidt anderledes end den første.

Den er nødvendig, fordi hvis den første markering bruges, vil strålerne ramme hjertet, og det må de ikke!

Denne gang skal jeg trække vejret dybt ind og holde det. Det er nok til, at strålerne ikke vil ramme hjertet. Men jeg skal ikke bare trække vejret dybt og holde det, jeg skal holde det, så brystkassen er lige tilpas udvidet.

Jeg kigger op på en skærm, et blått felt, der står helt stille og så en lidt mere urolig gul streg. Når jeg trækker vejret halvdybt ind, rykker den gule streg op i det blå felt og så bliver strengen grøn, først trækker jeg vejret alt for dybt og strengen ryger langt over det blå felt, anden gang lykkes det.

Og så går sygeplejerskerne ind ved siden af. De fortæller mig i højtalerne, hvornår jeg skal holde vejret og så scanner de. Det varer ikke længe - det ser fint ud siger de, og så kan jeg tage hjem igen.

Min tid til første stråling bliver ikke ændret - det er på tirsdag.

HEDETURE

Jeg har kunnet mærke virkningen af pillerne et stykke tid.

Jeg får en del voldsomme hedeture, de er mest irriterende om natten, hvor jeg vågner fordi sengen brænder. Jeg synes også min mave er noget anderledes end den plejer, hvad angår fordøjelse og toiletbesøg. Ikke noget voldsomt, bare anderledes. Og så bliver jeg tør i munden på en dum måde, men jeg har jo næsten altid en kop te inden for rækkevidde, så det når aldrig at blive ubehageligt.

Operationsarrene ser fine ud, faktisk blev det sidste stykke plaster fjernet af radiologoer, og hun kommenterede at det så meget fint ud, det føles også i orden. Der er ikke mere muskelømheden tilbage, men huden rundt om brystvorten er stadig lyseblå efter kontrastvæsken.

Det går væk, siger de allesammen, så det gør det nok.

Første gang jeg skal have stråler, kører jeg i bil og ender med at være i virkelig god tid. Det hjalp så ikke i dag, jeg kom først til mere end en halv time efter min tid. Sådan må det nødvendigvis være, når alt personale hele tiden er meget meget venlige, åbne for spørgsmål og ekstremt hjælpsomme.

Da jeg melder min ankomst, får jeg vist, hvordan jeg skal tjekke ind, når jeg møder til stråling. Jeg sætter mit sygesikringskort i en lille scanner. Lidt ligesom ved lægen.

Da jeg bliver kaldt ind, får jeg en plastikpose med en hospitalstrøje og to bomuldsstykker. Jeg får vist, hvor jeg skal lægge posen, når behandlingen er færdig, det vil så være min hylde de næste tre ugers tid. Jeg bliver vist ind i et omklædningsrum og får besked på at tage hospitalsskjorten på og medbringe de to stykker. Jeg beholder mine egne bukser og sokker på, kun overkroppen skal være bar.

Sygeplejerskerne viser mig, hvor de sidder under strålingen. De viser mig skærmene, hvor de kan se mig og styre maskineriet.

De er meget omhyggelige med alle deres forklaringer og udviser stor omsorg hele tiden. Et blødt klap på min hånd, når den griber om håndtaget. Et kort strejf på min arm da sygeplejersken siger: "Nu går vi ind ved siden af, vink med hænderne hvis du vil i kontakt med os".

Det er rart og sikkert også nødvendigt, for når jeg ligger på den hårde briks, med besked om at ligge helt stille og tie stille, så føler jeg mig faktisk meget alene.

Strålingsapparatet summer og brummer og kører rundt om mig, Jeg stirrer mig blind på skærmen med de blå og gule streger. Den gule, der viser min vejtrækning, er urolig, jeg kan næsten ikke finde ud af trække vejret.

Men det går alligevel som det skal. Da de beder mig om at trække vejret og holde det, rammer min gule streg op i det blå og bliver grøn, lige med det samme. Maskineriet snurrer og jeg må puste ud, maskinen flytter sig og jeg skal holde vejret igen. Det går fint.

Jeg mærker ingenting. Jeg ligger bare der og ligger, men alligevel med den viden, at de er ved at bombardere mit venstre bryst med stråler.

Så er jeg færdig, kan tage min egen skjorte på, lægge min plasticpose på hylde nummer 12 og så hjem igen.

One down - 14 to go....

DET BLIVER HURTIGT RUTINE

Nogen dage tager jeg toget, andre dage bilen. I toget får jeg arbejdet lidt undervejs, men med bilen undgår jeg ventetid. En dag når jeg fra Nykøbing til Næstved, bliver behandlet og er tilbage i Nykøbing efter kun to timer, en anden dag bruger jeg fire timer på det samme.

Hen til stråleterapien.

Tjek ind med sygesikringskortet.

De fleste dage er jeg i god tid, og det betaler sig. For det meste kommer jeg ind før jeg har tid.

Altid en smilende behandler der kalder ind.

Snuppe posen i rum nummer 12 med hospitalsskjorten og de to stykker.

Ind i omklædningsrummet. Af med tøjet på overkroppen og skoene, på med hospitalsskjorten, følg den gule streg, nogengange er det den blå, ind til stråleapparatet.

Hilse på den anden behandler, aflevere det ene stykke, lægge skjorten og op på briksen.

Så gælder det om at slappe helt af og lade min krop følge med, når behandlerne hiver i stykket, skubber til mig og i det hele taget rykker rundt med mig og apparatet, indtil jeg ligger helt rigtigt.

Og så skal vi lige høre dit personnummer, jeg lirer tallene af. Hvis jeg skulle have glemt mit personnummer, kan jeg se det, sammen med mit navn, på en skærm på væggen. Skærmen er fyldt med tal og bogstavkombinationer, der viser, hvordan apparatet skal indstilles for at passe til mig.

Når begge behandlere er tilfredse med indstillingen, det vil sige når indstillingsstrålerne rammer mine tatoveringer, sætter de en lille plasticboks fast lige omkring solar plexus, det er den, der viser mit åndedræt.

Så går behandlerne ud af rummet og ind ved siden af.

Først skal der tages to billeder, her skal jeg kun holde vejret meget kort.

“Træk vejret ind..... pust ud” - apparatet snurrer og drejer om på den anden side, “træk vejret ind ... pust ud”.

Så går der lidt tid, nogen gange føles det som lang tid, når man ligger der alene og ikke må røre sig, så rykker maskinen lidt og så skal der stråles.

“Træk vejret ind”.. denne gang skal det holdes et stykke tid ... “pust ud” og så en hurtig gang, “træk vejret ind og pust ud”.

Apparatet bliver flyttet rundt og det hele gentages.

Jeg ligger bare der og ligger, med armene overhovedet og så stille som overhovedet muligt. Jeg mærker ingenting, mens jeg ligger der.

Det føles faktisk uvirkeligt, nærmest forkert, sker der noget, eller ligger jeg bare her og blomstrer uden grund?

Men efter 11 gange stråler, er det tydeligt at se, at der sker altså noget. Brystet er blevet rødligt og knoppet, det er også blevet lidt ømt og irritabelt.

Men mens der bliver strålet, mærker jeg ingenting.

“Så er du færdig, du må gerne tage armene ned, men bliv liggende indtil vi kommer ind”.

Den ene behandler kommer ind og sænker briksen, så den kommer ned i en højde, hvor jeg kan hoppe af og ned på gulvet.

Jeg får noget nyt creme at smøre brystet med. Noget der skal lindre lidt, der er binyrebarkhormon i cremen. Jeg får også en slags helt tyndt og fint plaster, nærmest som et ekstra stykke hud. Det kan jeg bruge, hvis jeg føler, jeg får brug for at beskytte brystet lidt.

Jeg tager skjorten på og samler mine stykker sammen og siger farvel for denne gang. Ud i omklædningsrummet og på med mit eget tøj og af sted hjem igen.

Der er kun to gange stråler tilbage....

BEEN THERE – DONE THAT

I dag var sidste gang i strålebehandling, så i dag var sidste behandlingsdag, hvis jeg altså lige ser bort fra pillerne, og det gør jeg. Pillerne griber ikke lige så forstyrrende ind i hverdagen, som at skulle køre fra Nykøbing F til Næstved for at blive bestrålet. Pillerne er der bare de næste fem år.

Det ser ovenikøbet ud som om, jeg slipper for alt for voldsomt ubehag efter strålerne. Behandlerne har dog advaret mig om, at der kan komme gener i form af forbrændinger op til 14 dage efter behandlingen, men lige nu ser det altså fint ud.

Behandlerne var ekstra søde og glade på mine vegne i dag. Og de er tydeligvis helt klar over, at det er en dag, der er værd at fejre. For da jeg rejste mig op efter endt behandling, stod der et flag på briksen.

Jeg svævede nærmest derfra og ud i bilen, hvor jeg med fryd kiggede på parkeringstil-ladelsen til stråleparkeringspladserne: Ha, jeg får ikke brug for den mere og den dur helt til 20. april.

Videre til et møde, hvor jeg bare måtte fortælle, at jeg i dag havde fået stråler for sidste gang. Jeg tror min glæde var åbenlys.

Da jeg kom hjem, var der både blomster og bog.

Jeg er altså ikke syg!

FARVEL PILLER

Efter at have spist den første pakke piller, 100 styk, altså i mere end tre måneder, har jeg besluttet ikke at fortsætte med pillerne. Eller som lægen i Næstved sagde, jeg skriver, at du holder pause i de næste tre måneder.

Bivirkningerne fyldte alt for meget i min hverdag.

Et utal af voldsomme hedeture, nogen nætter havde jeg følelsen af, at jeg aldrig fik sovet mere end fem minutter ad gangen. Var det ikke en hedetur der vækkede mig, så var det mine sovende fingre.

Så om morgenen var jeg ikke bare træt, jeg var også sur og irriteret.

Sur og irriteret var jeg i det hele taget hele tiden.

Det var direkte frustrerende at mine fingre begyndte at sove, når jeg havde cyklet et par kilometer. Når jeg så vrakkede med hænderne og forsøgte at pumpe liv i fingrene, begyndte mine håndled at gøre ondt.

Og ikke kun håndleddene, knæ og ankler blev ømme af ingenting.

Jeg holdt et kursus i børnegymnastik, lige som jeg plejer. Efter første halvdel kunne jeg ikke hoppe og løbe mere, jeg kunne dårligt nok gå på grund af ømme knæ og ankler, meget generende.

Efter samtaler med forskellige mennesker, blandt andet min egen læge, bad jeg om en konsultation på onkologisk ambulatorium i Næstved. Det fik jeg stort set med det samme.

Samme venlige imødekommenhed som jeg hele tiden har mødt.

Lægen understregede, at deres anbefaling er, at man spiser pillerne.

Han lyttede også til mig og mine spørgsmål om hvor stor kontrolgruppen egentlig var, når de anbefaler at alle med knuder over 10 millimeter anbefales at spise piller i fem år. Han fandt frem til en amerikansk undersøgelse, som han citerede fra, med det forbehold, at den ikke kunne sammenlignes direkte med danske forhold.

Men ifølge den undersøgelse bliver mine chancer for at overleve kræften forbedret med 0,3 procent, hvis jeg spiser pillerne NUL-KOMMA-TRE og risikoen for at blive syg igen bliver mindsket med fem-otte procent.

Jeg var ikke i tvivl. Det er simpelthen for lille en virkning til den voldsomme indgriben pillerne har på min hverdag.

Lægen så ikke uforstående ud og forsikrede mig, at tilbud om kontrol og behandling vil være fuldstændig det samme, om jeg spiser pillerne eller ej. Men jeg måtte forstå, at han ikke kunne gå mod den officielle behandlingslinje.

Jeg afleverede de resterende piller til ham og sagde, vi ses til august.

Allerede efter halvanden uge begyndte min krop at vende tilbage til normalen. Efter to uger udbrød Esben glædeligt: Dejligt at høre det grin igen, det er længe siden”.